

Kaitseministeeriumi metsadest

Über die dem Reichswehrministerium gehörigen Wälder.

K. SIKK

Akadeemilise Metsaseltsi väljaanne
Tartu, 1932.

Kaitseministeeriumi metsadest

Über die dem Reichswehrministerium gehörigen Wälder.

K. SIKK

Akadeemilise Metsaseltsi väljaanne
Tartu 1932.

A-8146

Kaitseministeeriumi metsadest.

K. Sikk.

Käesolevaga tahan anda lühikese ülevaate kaitseministeeriumi valdamisel olevaist metsadest, puudutades metsakasvu tingimusi, metsakasustuse ja järelevalve korda.

Kaitseministeeriumi metsad moodustuvad õppe- ja laskeväljadel, kindluste ja asutiste ümber kasvavaist metsadest ja parkidest. Kõigi metsade kohta on puistu plaanid, takseerkirjeldised ja lihtsustatud majanduskavad. Kuna sooviti kiiresti asuda korrapärasele metsade majandamisele, siis lepitigi esialgu lihtsustatud majanduskavadega, lähemas tulevikus on aga kavatsus koostada suuremate puistute kohta täielikud majanduskavad. Olgu siinkohal tähendatud, et õppe- ja laskeväljad rajati riigikaitseks vajalise õppetegevuse läbiviimiseks, kui aga selle kõrval samadel maa-aladel ka metsamajandust soovitakse arendada, siis on säärane nähtus riikliku majapidamise seisukohalt tervitatav. Piiratud krediitide tõttu on metsakorraldustöid, s. o. puistute plaanistamist ja metsataksereimist seni teinud kaitseväes aega teenivad metsamehed, milline asiolu ei ole jätnud mõju avaldamata tööde tagajärgedele. Metsade majandamiseks on juba vastav juhend ning metsade tulukuse tõstmiseks lähemas tulevikus mitmesuguseid kavatsusi, millest aga pikemalt allpool.

Üldse on kaitseministeeriumi valdamisel üle 15 tuhande hektari maa-alasid, kusjuures neil maadel kasvav mets kuulub kaitseministeeriumile, samuti Jägala suurtükiväe polügooni mets, kus sellekohase kokkuleppe põhjal metsa järelevalvet seni teostas Rummu metsaülem. Seega kaitseministeeriumi maade ja metsade üldsuurus ületab keskmise riigi metskonna suuruse, mis on teatavasti 10.738 ha. Metsamaa suurus on 7560 ha, tarbemaid 265 ha, kõlbmata maid 7482 ha ja parkide all 63 ha. Metsamaast on metsaga kaetud 5345 ha, metsata 2215 ha. Kuid kaitseministeeriumi metsad ei moodusta ühte metsamassiivi, vaid on laiali pillatud suuremate ja

vähemate metsaosadena. Suuremad puistud on: I diviisi Kurtna õppeväli Virumaal — 7084 ha, II div. Petseri õppeväli — 3700 ha, Jägala suurtükiväe polügoon — 2947 ha, Valdeku õppeväli — 436 ha, Naissaare merekindluste maa-ala — 334 ha, Aegnasaar — 220 ha, Männiku ladude ümbrus — 240 ha, Jägala suurtükiväe ja pioneerlaager — 151 ha, Suuropi merekindluste maa-ala — 118 ha ja Türil 72 ha. Parkidest nimetan Tapal, Tartus (Ropkas), Jõhvis, Viljandis, Vana-Nursis ja Nõmmel asuvaid. Ühtekokku on kaitseministeeriumi valdamisel metsastatud maatükke arvult 28.

Järgnevas piirdun vaid suuremate puistute kirjeldusega.

I diviisi Kurtna õppeväli Ida-Virumaal. Tema üldsuurus on 7084 ha, sellest metsamaad 4600 ha, tarbemaad 118 ha, ja kõlbmata maad 2366 ha. Metsamaast on metsaga kaetud 3407 ha, metsata — raieistikude ja lagendikkude all — 1193 ha. Suur osa raieistikke on tekkinud enne võõrandamist, osalt juba mõisa ajal ning on uuendamata. Pääle võõrandamist sündis metsakasutus päämiselt laskeväljade metsast puhastamisel, kusjuures saadud tarbematerjal kulus suvel laagris viibivatele kaitsevæelastele barakkide ehitamiseks. Õppeväli võeti kaitseministeeriumi valdamisele Vab. Val. otsuse põhjal 9. juulist 1926. a. ja õppeväljal asuva metsa korraldus viidi läbi 1929. a. suvel. Korralduse puhul kasustati töölihtsustamiseks 1920. ja 1924. a. metsaarvestuse plaane, mistõttu takseerikirjeldistes leidub üksikuid vääratusi. Majanduskava on kokku seatud lihtsustatud kujul.

Õppevälja maa-ala moodustavad: end. Kurtna mõisa mets — 2805,7 ha, end. Konju m. mets — 2488 ha, end. Kihljärve metsandik 794,7 ha ja endisest Väike-Pungerja metsandikust 995,6 ha. Sellise päritolu tõttu on kvartaalide suurus ja kuju mitmesugune. Reljeefi poolest on õppeväli mitmekesine. Läänepoolne osa on tublisti künklik ja kuulub Alutaguse väikeseljakute ning tasandikkude valdkonda, kusjuures küngaste vahel asub rikkalikult järvi ja järvekesi, arvult 37. Päälispinna moodustab siluurliivakivile hilisel jääajal pääle kantud moräänmuld, kus suurema osana esineb kruusane nõmmeliiv. Idapoolne osa sellevastu on madal, soine maa, kus esinevad soostunud liivmullad ja kus veidi kuivemal kohtadel leidub V bon. märja tüübi männikuid.

Metsaga kaetud maa-alast on enamus okaspuu all — 2506,8 ha, lehtpuu all on 900,2 ha. Okaspuudest esineb kuusk nii harva, et ta on männiga ühiseks okaspuu majanduseks liidetud. Leht-

puudest esinevad kask, haab ja mustlepp. Okaspuu keskmine boniteet on IV,4, lehtpuul IV, kusjuures läänepoolses osas boniteet on üldiselt kõrgem. V boniteedi männi majandust pole eriti loodud. Okaspuu raideringiks on võetud 120 aastat, lehtpuul 60 a. Lehtpuu majandus on rajatud vaid küttepuid tootmisele. Okaspuud suudavad viletsate kasvutingimiste tõttu tarvilikku tarbepuud anda alles 120 a. vanuselt, seepärast on kõrge raidering lubatav, päälegi kuulub mets turutingimuste järgi 3. järku. Aastalangi suurus on määratud — okaspuul 20 ha, lehtpuul 12,5 ha. Majanduskava järgi loodetakse loomulikku uuendust, seepärast on määratud okaspuu majandusele lageraie seemnepuudega 30 tk. ha kohta. Lehtpuud uuenduvad kännuvõsast. Vaheraiete tegemine on ette nähtud tihedas noores metsas ja soodes, kui säält saadav materjal tarvitamist leiab. Kunstlik uuendus on ette nähtud vaid tingimusi, siis kui loomulik uuendus tagajärgi ei anna. Majanduskavas on rõhutamata jäänud, et vanad uuendamata raieistikud, mis asuvad väljaspool laskeväljasid, tuleks üsna pea kunstlikult uuendada, sest päike kõrvetab katmata maapinda ja siin mõjub viivitus tulevikus halvasti metsauuendusele.

Õppevälja läbistavad kaks idasihis minevat parvetuskanalit, mille kaudu parvetatakse metsamaterjale Narva jõkke. Kolmas kanal läheb lõunapoolset piiri mööda. Nimetatud kanalid aitavad kaasa kõlbmata maade metsastamisel, kui harukraave kaevatakse ja neid korrast peetakse. Seni on pääkraavide lähedal asuvail raieistikel loomulik uuendus päris hästi korda läinud.

Metsa järelevalvet ja korrashoidu teostab õppevälja komandant ühe metsniku, kahe metsavahi ja mõne ajateenija-metsavalvuriga. See arv tundub veidi vähesena, kuna eriti praegu õppeväljal palju metsavedusid, sest 1928. a. alates töötab üles õppeväljal sellekohase kokkuleppe alusel riigi metsatööstus kasvavat metsa. Samuti saavad mõned kaugemal asuvad väeosad siit tarbepuud oma ehituste jaoks. Puudulik järelevalve ja korraldus aga võimaldavad sääraseid nähtusi, et riigi metsatööstuse raieistikel jäetakse kui pilkena seemnepuudeks kuivanud mände. Samuti on väeosade koristamata raieistikel eriti elav kooreüraskite hävitustöö, mis õppevälja kui ka naabruses asuva riigimetsa puistuile võib saada hädaohhtlikuks.

II diviisi õppeväli Petserimaal. Üldsuurus umbes 3700 ha, sellest arvestusplaani järgi metsaga kaetud 361 ha. Tege-

likult peab metsaga kaetud maa-ala suurem olema, kuna arvestusplaani koostamisel vähema täiusega noored I kl. männikud jäid arvestamata. Õppevälja moodustavad endised külakondade ja ka mõne talu maad. Õppeväli kuulub Kagu-Eesti ürgorgude ja lavakõrgendikkude valdkonda. Maastik on vormilt kuplitaoline, kus vahelduvad üksikud ja gruppidena asenenud künkad, mille relatiivne kõrgus 2—28 m. Küngastevahelised lohud ja orud on enamasti soostunud (*eriphoretum*'i ja *sphagnetum*'i faasis). Päälispinna moodustab devooni liivakivile hilisel jääajal pääle kantud moräänkate, kus suuremat osa materjalist esitab kruusane nõmmeliiv üksikute suurte raudkividega. Liiva all leidub punast moräänsavi, mis sisaldab veidi kruusateri ja raudkive. Jääaegse moräänsavi all peitub, vastavalt moräänkatte paksusele, kobe hallikas-punane devooni liivakivi ja savikihid.

Reljeefist olenevalt esinevad siin mitmesuguse boniteediga metsamaad. Metsaga kaetud maa keskmine boniteet on III,1. Enamuspuuliik on mänd, niiskemal kohtadel esinevad männi kõrval kask ja haab. Puistute väljanägemine on vilets, eriti neis kohtades, mis olid varem külakondade ühiskarjamaadeks. Täius on 0,4—0,6, puistu on mitmerindeline ning puud okslikud. Värskeil saviseguga liivamaadel näeme esinevat juba päris kena männi- ja kasepuistut, mis kohati kuulub II bon.

Lihtsustatud majanduskava järgi on määratud okaspuu raideringiks 100 a., lehtpuul 50—60 a. Raideviisiks on paljasraie seemnepuudega. Langi suurus ühel raideperioodil (10 a.) on 3,7 ha, „valikraie“ sama aja jooksul ette nähtud 51 ha pinnal. Lehtpuul on paljasraie 6—12 ha, kuid seda alles 1935. a., sest „alles siis saavat Lutheri pakke.“ Kunstlikku metsauuendamist ette nähtud pole. Metsa järelevalvet teostab õppevälja komandant ajateenijate-metsavalvuritega, kes ise tihti kahjuks metsa piire ei tea ja sageli metsa ära eksivad.

1931. a kevadel kavatsetakse õppeväljal asuv puistu uuesti korraldada, s. o. plaanistada metsamaad, takseerida puistud ning koostada täielikum majanduskava.

Järgala suurtüki väe polügon on. Üldsuurus 2947 ha, sellest metsamaad umbes 1600 ha, tarbemaad 140 ha ja kõlbmata maad 1207 ha. Kasvava metsa järelevalvet teostas seni Rummu metsäilem, kuid 1. aprillist 1931 liidetakse Rummu metuskond naabermetskondadega, seepärast läheb Põllutöoministeriumi Metsade Ameti ette-

7
neku kohaselt mets 1. apr. 1931. a. kaitseministeeriumi valve alla. Kavatsel kavatsetakse polügoonil kasvav mets korraldada¹⁾.

Tallinna garnisoni Valdeku õppeväli. Üldsuurus 436 ha, sellest metsamaad 419 ha, tarbemaad 13,7 ha ja kõlbmata maad 3 ha. Metsaga kaetud 191,8 ha, metsata 227,5 ha. Õppevälja moodustavad end. Saku aialinna ja Saku ning Sausti mõisa maad. Ühnapoolne osa õppeväljast on lage liivanõmm üksikute kidurate aladega, põhjapoolses osas esineb männipuistuid mitmesuguses koostises. Keskmise boniteet IV,9. Maapind liivane ja kuiv, kanariku, *Cladonia* ja paluka kattega. Männi raideringiks on määratud 100 aastat, kuna siin mänd annab vaid küttepuud. Loomuliku taimekoostise saamiseks kavatsetakse teostada lageraiet seemnepuudega, kus 20-meetrilise langilaiuse juures soovitatakse pinna ettevalmistust ja kanarbikukatte kõrvaldamist. Aastalangi suurus on 100 m² ha, kasustusnormi suurus 180 tm tarbe- ja küttepuud. Metsa suurenemine lagendikkude arvel on vaid põhjaosas võimalik, sest lõuna osas asuvad laskeväljad, kus mets takistaks laskevõlvust. Metsa järelevalvet teostab õppevälja komandant. Õppevälja põhjaosas asuvate lagendikkude metsamine oleks Tallinna garnisoni väeosade poolt metsanädalate puhul kaunis hõlpsasti teostatav, kui Viimsi metskond avaldaks siin enam agarust.

Naissaare merekindluste maala. Üldsuurus 334 ha, jagatud kolmes osas. Metsamaad 287 ha, sellest metsaga kaetud 111 ha ja metsata 106 ha. Reljeef on tasane, põhjaosas esineb vaid vähehaiged liivaseljakuid. Männipuistuid 107,8 ha, kuuse — 52,5 ha ja lehtpuu — 10,4 ha. Kuna Naissaarel mereäärsed metsaosad 100 m (100 sülla) laiusest kuulutati juba Vene ajal kaitsemetsaks (Vene M. S. 186, samuti B. E. S. §1058), kus metsakasustus seisib vaid kõdu- ja puude väljaraiumises, siis selle tagajärjel kuulub valdav osa männimetsast VII+ vanadusklassi, nimelt 70,8 ha. Kuusel on enamus IV v.-kl. ja lehtpuul II v.-kl. Männipuistu keskmine bon. IV,2, kuuse — III,2 ja lehtpuu — III,9. Maapind üldiselt liivane, kaetud kuuse ja lehtpuu metsa all paksema huumusekihiga.

Lihtsustatud majanduskava järgi on määratud männi raideringiks 120 a., kuusel 100 a., kuid männi raidering oleks pidanud olema kõrgem, kuna siin on tegemist kaitsebloki ja raidering teostamiseks sel puhul lähenema füüsilisele küpsusele. Tegelikult esineb

1) 1931. a. mai- ja juunikuul plaanistati poligon ja jagati 100 ha suurus-
eks kvartaalideks ning koostati puistu takseerikirjeldus.

Naissaare lõunaosas tihti 180 a. vanuseid mände rinnakõrguse läbimõõduga 45—50 sm. Majanduskava näeb ette metsakasustust männimetsas kitsaste lankidena, laiusega 15 m, kusjuures loomulik uuendus annab tagajärgi. Tegelikult sünnib metsakasustus üksikute puude valikraide teel, kusjuures vanad puud määratakse raiumisele, kui nende all on juba tekkinud uuendus. Kuusemetsas on ette nähtud vaid valikraie. Kuuse keskmine juurdekasv on 2,70 tm, männi — 1,54 tm pro ha. Kuusk kannatab punamäda, *Trametes radiciperda*, all. Pääkasustuse suuruseks on määratud 200 tm tarbe- ja küttepuud.

Metsa järelevalvet teostab Naissaare komandant, pannes valvekohuseid üleajateenijatele. Nii täidab Naissaare põhjaosas metsavalvuri kohuseid I järgu muusik.

Aegnasaare merekindluste maa-ala Üldsuurus on 267,6 ha, sellest metsamaad 188,7 ha. Metsamaast on metsaga kaetud 167,1 ha, metsata 21,6 ha. Reljeef tasane, väikeste liivaseljandikega. Puuseltsidest esinevad mänd — 75 ha, kuusk — 59 ha ja kask — 22 ha suuruses. Okaspuumetsa keskmine boniteet III,3, lehtpuul — IV,3. Maapind on liivane, kuuse- ja lehtpuumetsa all paksema huumusekihiga. Metsamaa on jaotatud 17 kvartaaliks. Männi raideringiks on määratud 100 a. ja kuusel 80 a., sest kuusk kannatab punamäda all ja annab selles vanuses küllaldaselt küttepuud. Majanduskava näeb ette lageraiet 15 m laiuste lankidega ja pinna ettevalmistusega loomulikuks uuenduseks. Tarvitusel on tegelikult valikraie, mis metsauuenduse suhtes näib andvat tagajärgi. Keskmine juurdekasv männil 2,30 tm, kuusel 2,46 tm pro ha. Pääkasustus juurdekasvu järgi oleks männil 172 tm, kuusel 146 tm, kokku 318 tm. Määratud on aastaseks kasustusnormiks kokku 200 tm, seega küllalt tagasihoidlikult.

Jägala laagrite maa-ala. Jägala jõe kaldal. Üldsuurus 151 ha. Metsamaad 117,5 ha, sellest metsaga kaetud 103,7 ha. Reljeef tasane, metsamaa soine, kannatab liigniiskuse all. Jõe läheduse tõttu on metsakuivatustöid kaunis hõlpus teostada. Enamuspuuseltsiks on mänd, III—V v.-kl. piires. Keskmine boniteet IV, enamuses III tüüpi niisked männikud. Metsauuendus teostub loomulikult teel, metsakasustus valikraide abil. Metsavalvet teostab Jägala polügooni komandant ajateenijate kaitseväelaste-metsavalvurite abil.

Suuropi merekindluste maa-ala. Üldsuurus 118,3 ha. Metsamaad 65,6 ha, sellest metsaga kaetud 50,9 ha, metsata 14,7 ha.

Reljeef on tasane, maapind soine, kuid mereläheduse tõttu on kuitavustööde teostamine hõlpus. Mänd, kuusk ja kask esinevad pea võrdseis osades. Mets on enamuses noor, raideküpset metsa vaid 2,6 ha. Metsauuendus toimub loomulikul teel. Metsa järelevalvet teostab Suuropi komandandi poolt määratud ohvitser.

Türi l, Kolu metskonnalt ülevõetud maa-ala, üldsuurus 72,1 ha. Metsamaad 50,6 ha, sellest metsaga kaetud 36,4 ha ja metsata 14,2 ha. Enamuses V v.-kl. mänd, bon. IV,3. Maapind kannatab liigniiskuse all. Aastalangi suurus 0,6 ha, raidering 120 a. Metsavalvet teostab lähem Kolu metskonna metsavaht vastava lisatasu eest.

Kõigi eestoodud metsa-alade kohta on puistuplaanid, takseerikirjeldised ning lihtsustatud majanduskavad. Parkide registreerimiseks valmistati plaanid, puud klupeeriti ja koostati hindamislehed. Viimaste põhjal läksid pargid väeosade ja asutiste valve alla. Parkides on lubatud juhendi kohaselt kasustada vaid kõdunenud ja tuulemurtud puid.

Üldine kaitseministeeriumi metsade korraldamine ja majanduse juhtimine on pandud varustusvalitsuse ehituse- ja korteriosakonnale, kusjuures kinnisvarade korraldamiseks on loodud käskudetäitja ohvitseri koht eh.- ja korteriosakonna juurde. Tunduvalt mõjus kaitseministeeriumi metsade korraldustööle kaitseministri käsukiri nr. 258, 13. juunist 1929 a., mis ette nägi metsade arvestustööde lõpetamise 1. oktoobriks 1930. a. Käsukirja lisana avaldati täpsam juhend kaitsemin. valdamisel olevate maa-alade, metsade ja teiste päraldiste järelevalveks, majandamiseks ja tulundamiseks. Olulisem osa juhendist on pühendatud metsade majandamisele. Juhend näeb ette metsade kindla arvestamise, kasustamise ja nõuab metsade järelevalvet teostavalt asutistelt või väeosadelt metsakultuurtööde kavade koostamist iga aasta septembrikuus ning nende kavade esitamist varustusvalitsuse ülemale kinnitamiseks. Metsakultuurtööde kavade koostamisel tuleb väeosadel paluda riigi lähema metsavalitsuse eriteadlase (metsaülema või metsniku) kaasabi. Lageraie on lubatud vaid sääl, kus see metsamajanduse seisukohalt või õppeväljade kordaseadmiseks tarvilik. Metsaalade müümine paljaks raiumise korral võib sündida vaid sõjanõukogu loal. Metsakasustus üksikute puude või valmismaterjali arvu järgi sünnib varustusvalitsuse ülema loal, kusjuures eelkavas tuleb näidata, kus kohalt soovitakse raiuda ning milliseks otstarbeks. Tuulemurru ja metsakuivade puude koristamisel saadud materjalid ja küttepuid kantakse väe-

osade säästvara arvele, kusjuures iga 3 kuu tagant koostatakse saadud materjalide hulga kohta aktid. Juhendi korras ülestöötatud ehitus- ja tarbepuud arvestatakse väeosade vararaamatuis materjalide osas, küttepuid — kütte- ning valgustusainete raamatus. Iga majandusaasta lõpul esitavad väeosad või asutised 15. juuniks var.-val. ehit.- ja korteriosakonnale aruanded metsa seisus ettetulnud muudatusist. Nende aruannete põhjal koostab ehit.- ja korteriosakond üldise kaitseministeeriumi metsade majandamise ja tulundamise aruande.

Kaitseministeeriumi metsi võivad igal ajal revideerida var.-val. ülem ja vastavate diviiside ülemad kas isiklikult või metsa eriteadlaste läbi.

Lähemas tulevikus, kui keskkooli lõpetajad enne ülikooli astumist kaitseväes sundaega peavad teenima, pole loota ajateenijate-metsateadlaste kaasabile kaitsemin. metsade korraldamisel, ja metsade majandamiseks tuleb arvestada metsateadlase ametkoha loomisega ehit.- ja korteriosakonna juurde. Õnnetuseks ei leidnud ehit. ja kort. osakonna vastav esitis sõjanõukogus hääkskiitmist, mida peab tõsiselt kahjatsema, sest tarve metsaeriteadlase järele on täiesti põhjendatud, arvestades kaitseministeeriumi metsade suurusega.

Über die dem Reichswehrministerium gehörigen Wälder.

(Zusammenfassung.)

K. Sikk.

Zu den Waldungen des Reichswehrministeriums gehören die auf dem Terrain der Militärübungs- und Schiessplätze, der Festungen und in der Umgebung der verschiedenen Institutionen befindlichen Bestände und Parks. Die Aufnahmen, Beschreibungen und vereinfachten Wirtschaftspläne dieser Bestände sind vorhanden.

Die Einrichtungsarbeiten dieser Wälder sind bisher von den ihren Militärdienst absolvierenden Forstwirten vollführt worden. Die dem Reichswehrministerium gehörige Bodenfläche beträgt ca 15.000 ha; davon Waldboden 7560 ha, unter Parkanlagen 63 ha, während der übrige Teil aus anders nutzbarem Boden und Ödland besteht.

Die grössten Bodenflächen haben die Übungsplätze in Kurtna — 7084 ha, Petseri — 3700 ha und Jägala — 2947 ha, die übrigen sind viel kleiner.

Kurtna. 4600 ha von der gesamten Bodenfläche ist Waldboden, davon sind Kahlschläge und Blössen 1193 ha. Der grösste Teil der Kahlschläge ist schon vor der Übergabe des Bodens dem Reichswehrministerium entstanden. Der grösste Teil des Waldbodens ist unter Nadelholzbeständen, hauptsächlich unter Kieferbeständen. Von den Laubhölzern sind Birken,- Aspen- und Schwarzerlen-

bestände zu erwähnen. Die mittlere Standortsklasse der Nadelholzbestände ist IV, 4, der Laubholzbestände — IV. Die Umtriebszeit für Nadelholz ist 120 Jahre, für Laubholz 60 Jahre. Auf den Nadelholzschlägen werden meistens Samenbäume stehen gelassen und Kahlschläge mit darauf folgender Kultur sind nur unter Umständen vorausgesehen. Beim Laubholz wird nur der Kahlschlag angewandt.

Petseri. Von der Gesamtfläche ist nur 361 ha Waldboden. Die mittlere Standortsklasse ist III, 1. Meistens trifft man hier die Kiefer an. An feuchteren Stellen kommt auch die Birke und Aspe vor. Die Umtriebszeit für Nadelholz ist 100 Jahre, für Laubholz 50 Jahre.

Jägala. Die Waldfläche ist ca 1600 ha gross. Der Wald ist in Jagen eingeteilt, deren Grösse 100 ha beträgt.

Kleinere, dem Reichswehrministerium gehörige Waldflächen findet man noch an verschiedenen Orten.

Die Leitung der Waldwirtschaft ist dem Versorgungs-Amt unterstellt.
